

Ende der Teilung Europas
Koniec podziału Europy

- Teilung Europas war Folge des Konflikts zwischen Supermächten USA und UdSSR und ihren jeweiligen Verbündeten (Kalter Krieg)
- ideologische Systemkonfrontation zwischen Kapitalismus und Kommunismus
- militärisches und atomares Wettrüsten
- Ende des Kalten Krieges durch politische und gesellschaftliche Umgestaltung in der UdSSR, Polen und anderen Staaten in Mitteleuropa

przeciąć

schneiden

złożyć

falten

- podział Europy był konsekwencją konfliktu między supermocarstwami USA i ZSRR a ich sojusznikami (zimna wojna)
- konfrontacja systemu ideologicznego między kapitalizmem a komunizmem
- wyścig zbrojeń wojskowych i jądrowych
- zakończenie zimnej wojny poprzez transformację polityczną i społeczną w ZSRR, Polsce i innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej

TEXTURA
– Special Edition 2018; Edycja specjalna 2018
Print and Play
(für privaten/schulischen Gebrauch/
do użytku prywatnego/szkolnego)

Marshallplan
Plan Marshalla

- Konjunkturprogramm der USA für Westeuropa nach dem Zweiten Weltkrieg
- umfassende Kredite, aber auch Rohstoffe, Lebensmittel und Waren für insgesamt 16 europäische Länder – gemeinsames Konzept zum wirtschaftlichen Wiederaufbau
- Gründe: Hilfe für notleidende Bevölkerung, Eindämmung des Kommunismus, Absatzmarkt für US-Produkte schaffen
- Anschubhilfe für den Nachkriegsboom

1948–1952

- program pomocy gospodarczej Stanów Zjednoczonych dla Europy Zachodniej po drugiej wojnie światowej
- obejmował kredyty, surowce mineralne, żywność i towary dla 16 krajów europejskich – wspólna koncepcja odbudowy gospodarczej
- powody: pomoc dla potrzebujących, przeciwstawienie się komunizmowi, tworzenie rynku zbytu dla produktów amerykańskich
- pomoc na rozpoczęcie działalności w okresie powojennego boomu

SET J 1/4
(J1-4)

Rat für gegenseitige
Wirtschaftshilfe (Comecon) Rada
Wzajemnej
Pomocy Gospodarczej

- sozialistisches Pendant zum Marshallplan
- stärkere Bindung der Staaten Osteuropas an die Sowjetunion
- Aufgaben: Arbeitsteilung und Spezialisierung zwischen den sozialistischen Staaten, Angleichung der wirtschaftlichen Bedingungen
- Ausweitung auf Mongolei, Kuba, Vietnam
- Außenhandel durch mehrjährige Verträge gekennzeichnet

1949–1991

- sozialistischer odpowiednik planu Marshalla
- silnieresze więzi między państwami Europy Wschodniej a Związkiem Radzieckim
- zadania: podział pracy i specjalizacja między państwami socjalistycznymi, dostosowanie warunków gospodarczych
- rozszerzenie na Mongolię, Kubę, Wietnam
- handel zagraniczny charakteryzuje się wieloletnimi umowami

Deutsche Teilung
Podział Niemiec

- 1949 Gründung von zwei deutschen Staaten
- Bundesrepublik Deutschland aus drei westlichen Besatzungszonen
- DDR aus Besatzungszone der Sowjetunion
- Bau der Berliner Mauer 1961 zementierte die Teilung
- Grenze zwischen deutschen Staaten zugleich Systemgrenze

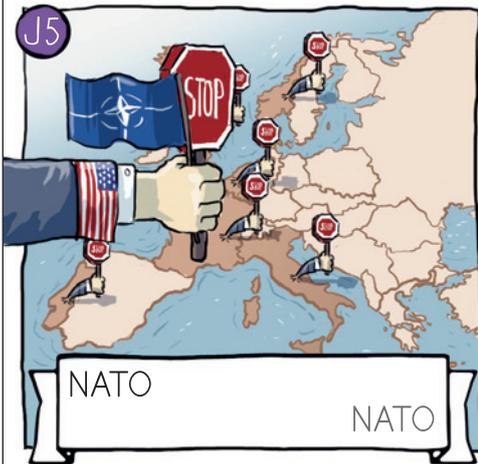

1949–1990

- utworzenie 2 państw niemieckich w 1949 r.
- Republika Federalna Niemiec z trzech zachodnich stref okupacyjnych
- NRD z okupowanej strefy Związku Radzieckiego
- budowa muru berlińskiego w 1961 r. umocniła podział
- granica między niemieckimi krajami związkowymi była również granicą systemów politycznych

Spielkonzept & Texte/Konzeption gry & teksty:
Daniel Bernsen, Ronald Hild
Illustration/Illustracje: Christian Oppert
Übersetzung/Tłumaczenie: Anna Cholewa
© 2018 Spieltrieb
Gefördert durch / Finansowane przez:
Bundeszentrale für politische Bildung

- Gründung: 04.04.1949
- ursprünglich Verteidigungsbündnis unter Führung der USA
- entstand in Reaktion auf die Spaltung der Alliierten nach dem Zweiten Weltkrieg
- heute: militärische und politische Organisation mit dem Ziel weltweiter Stabilität

1949 bis heute / do dziś

- utworzenie: 04.04.1949 r.
- pierwotnie sojusz obronny pod dowództwem USA
- powstał w odpowiedzi na podział aliantów po II wojnie światowej
- dzisiaj: organizacja wojskowa i polityczna mająca na celu zapewnienie stabilności na świecie

schneiden falten
przeciąć złożyć

- Gründung: 04.06.1955
- militärischer Beistandspakt des sogenannten Ostblocks unter Führung der Sowjetunion
- Gegenpol zur NATO unter Führung der USA
- Instrument der politischen und militärischen Kontrolle der Sowjetunion über Mitgliedsstaaten und Säule der Außenpolitik
- zerfiel nach dem Ende des Kalten Kriegs

1955 - 1991

- utworzenie: 04.06.1955 r.
- pakt o wzajemnej pomocy wojskowej tzw. bloku wschodniego pod przywództwem ZSRR
- przeciwieństwo NATO pod przywództwem USA
- narzędzie politycznej i wojskowej kontroli Związku Radzieckiego nad państwami członkowskimi i filar polityki zagranicznej
- rozwiązanie po upadku żelaznej kurtyny

- unabhängige Gewerkschaft
- entstand 1980 aus einer Streikbewegung
- mit Ausrufung des Kriegsrechts 1981 in Polen verboten
- arbeitete im Untergrund weiter
- trug wesentlich zum Niedergang des Kommunismus in Europa bei

1980 bis heute / do dziś

- niezależny związek zawodowy
- powstał w 1980 r. w wyniku ruchu strajkowego
- zakazany wraz z wprowadzeniem stanu wojennego w Polsce w 1981 r.
- działał w podziemiu
- przyczynił się znacząco do upadku komunizmu w Europie

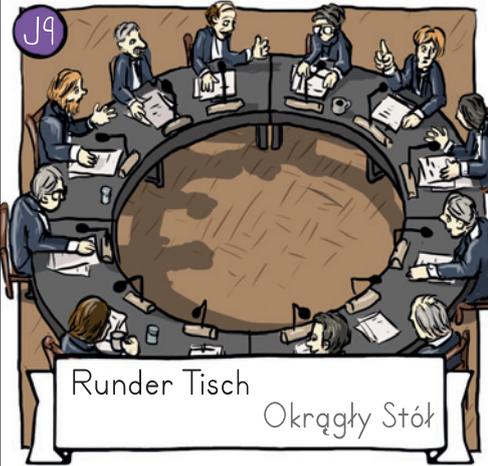
- sowjetische Reformpolitik unter Gorbatschow
- Glasnost: größere Offenheit und Transparenz der Politik gegenüber der Bevölkerung
- Perestroika: Umgestaltung des politischen und gesellschaftlichen Systems
- Ziel: Erhöhung der Leistungs- und Wettbewerbsfähigkeit v.a. der Wirtschaft
- Grundlage für weitere Reformen

1985-1991

- radziecka polityka reform pod rządami Gorbaczowa
- głasnost: większa otwartość i przejrzystość polityki wobec ludności
- pierestrojka: transformacja systemu politycznego i społecznego
- cel: zwiększenie wydajności i konkurencyjności przede wszystkim gospodarki
- podstawa dalszych reform

Runder Tisch
Okrągły Stół

- Gespräche am Runden Tisch zwischen Februar und April 1989 in Warschau
- Teilnehmer u.a. kommunistische Regierung, oppositionelle Solidarność, katholische Kirche
- Einigung: Mehrparteiensystem, freie Wahlen und unabhängige Gerichte
- Übergang vom kommunistischen Regime zur demokratischen Republik: Kompromiss zwischen Reform und Revolution
- Symbol für Ende des Kommunismus und der Teilung Europas

1989

- rozmowy przy Okrągłym Stole od lutego do kwietnia 1989 r. w Warszawie
- uczestnikami byli m.in.: rząd komunistyczny, opozycyjna Solidarność, Kościół katolicki
- porozumienie: system wielopartyjny, wolne wybory i niezależne sądy
- przejście od reżimu komunistycznego do republiki demokratycznej: kompromis między reformą a rewolucją
- symbol końca komunizmu i podziału Europy

przeciąć

schneiden

złożyć

falten

TEXTURA
- Special Edition 2018 / Edycja specjalna 2018
Print and Play
(für privaten/schulischen Gebrauch/
do użytku prywatnego/szkolnego)

Erste demokratisch gewählte kommunistische Regierung in einem Land
Pierwszy demokratycznie wybrany rząd w komunistycznym kraju

- Ergebnis eines mehrjährigen Umwandlungsprozesses: erste teilweise freie Wahlen am 04.06.1989
- Sejm wählte Tadeusz Mazowiecki am 24.08.1989 zum Ministerpräsidenten
- in der Folge Annäherung an den Westen und Integration in EU und Nato

1989-1991

- wynik kilkuletniego procesu transformacji: pierwsze częściowo wolne wybory w dniu 04.06.1989 r.
- 24.08.1989 r. Sejm wybrał Tadeusza Mazowieckiego na premiera
- w następstwie zbliżenie z Zachodem oraz integracja z UE i NATO

SET J 3/4
(J9-12)

Friedliche Revolution
Pokojowa rewolucja

- Prozess der gesellschaftspolitischen Veränderung in der DDR
- wesentlich getragen durch gewaltfreie Demonstrationen, Proteste und Initiativen der Bevölkerung
- wichtige Rolle spielten die Montagsdemonstrationen in Leipzig
- führte zum Mauerfall und damit dem Ende der SED-Herrschaft

1989 - 1990

- proces przemian społeczno-politycznych w NRD
- mocno poparty pokojowymi demonstracjami, protestami i inicjatywami ludności
- ważną rolę odegrały poniedziałkowe demonstracje w Lipsku
- doprowadziły do upadku muru i końca rządów SPJN (Sozialistische Partei Jedności Niemiec, niem. SED)

Spielkonzept & Texte/Konceptcja gry & teksty:
Daniel Bernsen, Ronald Hild
Illustration/Illustracje: Christian Oppert
Übersetzung/Tłumaczenie: Anna Cholewa
© 2018 Spieltrieb
Gefördert durch / Finansowane przez:
Bundeszentrale für politische Bildung

„Mauerfall“
„Upadek Muru Berlińskiego“

- Öffnung der Berliner Mauer und der DDR-Grenzen am 9.11.1989
- Reaktion auf Massenkundgebungen und anhaltende Flucht großer Bevölkerungsteile
- Symbol für das Ende der deutschen Teilung & der Teilung Europas

1989

- zburzenie muru berlińskiego i otwarcie granic NRD w dniu 9 listopada 1989 r.
- reakcja na masowe demonstracje i nieustającą ucieczkę dużych grup ludności
- Symbol końca niemieckiego podziału i podziału Europy

- 18.03.1990
- letzte Wahl zur Volkskammer der DDR = erste Wahl nach demokratischen Grundsätzen
- Verhältniswahlrecht ohne Sperrklausel
- sechs Wochen vorverlegt, um eine handlungsfähige Regierung zu bekommen

1990

- 18.03.1990 r.
- ostatnie wybory do Izby Ludowej NRD, pierwsze wybory według zasad demokratycznych
- prawo wyborów proporcjonalnych bez progu wyborczego
- przesunięte o sześć tygodni, aby zapewnić skuteczny rząd

przeciąć

złożyć

schneiden

fallen

- Staatsvertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland, der DDR und Frankreich, Großbritannien, Sowjetunion und USA
- Verhandlungen teilweise auch mit Polen
- Alliierte verzichten auf Kontrollrecht → ermöglichte deutsche Wiedervereinigung
- ersetzte ausstehenden Friedensvertrag mit Deutschland

1990

- traktat między Republiką Federalną Niemiec, NRD i Francją, Wielką Brytanią, Związkiem Radzieckim i USA
- negocjacje częściowo również z Polską
- alianci zrzekli się prawa do kontroli, co umożliwiło zjednoczenie Niemiec
- zastąpił zaległy traktat pokojowy z Niemcami

- Beitritt der DDR zur Bundesrepublik Deutschland
- beendete die nach dem 2. Weltkrieg entstandene deutsche Teilung
- 3. Oktober „Tag der Deutschen Einheit“ als Nationalfeiertag

1990

- przystąpienie NRD do Republiki Federalnej Niemiec
- zakończyło podział Niemiec po II wojnie światowej
- 3 października – „Dzień Jedności Niemiec“ jako święto narodowe

